

Zodpovednosť za osud ohrozeného dieťaťa už nemusí niešť jeden človek

Bratislava, 9. október 2019: Väčšina rodičov túži byť dobrými rodičmi, mnohí to však nedokážu bez pomoci a podpory druhých. To ale neznamená, že nechcú. Úsmev ako dar vidí ako jedno z riešení zaangažovanie širokej rodiny a komunity do procesu plánovania a rozhodovania o dieťati v ich strede, budovanie spolupatričnosti a posilnenie vzťahov aj prostredníctvom Stretnutí rodinného kruhu. Tie môžu využiť rodiny a zodpovední profesionáli už aj na Slovensku.

Čoraz väčší počet rodín v ohrození a detí v inštitúciách volá po zmene filozofie práce s rodinou a po hľadaní nových zdrojov a ciest, ako jej pomôcť zostať spolu. Jedným z nich je aj model *Stretnutí rodinného kruhu* (SRK), ktoré spoločnosť Úsmev ako dar zaviedla na Slovensku do praxe. Vo svete ide o zaužívaný model sociálnej práce s ohrozenou rodinou, ktorého cieľom je zmobilizovať a zaktivizovať prirodzenú podpornú sieť okolo dieťaťa. Tento spôsob práce so širokopu rodinou a inými do života dieťaťa zaangažovanými ľuďmi vychádza z predpokladu, že rodina sama najlepšie pozná svoju situáciu a možnosti, no často iba potrebuje posilnenie, potvrdenie nezastupiteľnej role v živote dieťaťa, podnet k iniciatíve a pomoc pri obnovení narušených vzťahov. „*Stretnutie rodinného kruhu, spolupráca so širokou rodinou a inými blízkymi osobami dieťaťa je účinný spôsob ako pomôcť postupne znižovať počty detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou umiestnených v Centrách pre deti a rodiny a naplniť tým právo dieťaťa vyrastať so svojou vlastnou či širšou rodinou,*“ priblížil Prof. MUDr. **Jozef Mikloško**, PhD., predseda Spoločnosti Úsmev ako dar.

Úsmev ako dar začal pracovať s modelom Stretnutí rodinného kruhu pred 12 rokmi. Odvtedy sa mu podarilo zorganizovať Stretnutie rodinného kruhu pre 180 rodín, ich úspešnosť je viac ako 92 %. Stále však nie sú samozrejmom súčasťou systému. Tomu ako to zmeniť, sa venovala medzinárodná odborná konferencia **Prínos konferenčného modelu práce s rodinou**, ktorá bola určená pre profesionálov, ktorí pracujú s ohrozenými deťmi, mladými ľuďmi a ich rodinami v oblasti sociálneho a psychologického poradenstva, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, sociálnych služieb, terénnej sociálnej práce, komunitnej práce, ako aj profesionálov z oblasti justície, školstva, zdravotníctva, polície, komunálnej práce a všetkým, ktorí sa zaujímajú o efektívne spôsoby práce s rodinou.

Model Stretnutí rodinného kruhu odbremeňuje preťažených sociálnych pracovníkov od jednostranných závažných rozhodnutí, ktoré musia často urobiť bez možnosti hlbšieho poznania fungovania širšieho rodinného systému. Hoci zodpovednosť za riešenie problémov zostáva na rodine a jej blízkych, dôležitú úlohu v procese zohrávajú práve sociálni pracovníci a ostatní zainteresovaní profesionáli. „*Celosvetovo sa neustále potvrdzuje, že najdôležitejšou podmienkou úspechu pri práci s ohrozenými rodinami je kvalita vzťahu medzi rodinou dieťaťa a zodpovednými profesionálmi. Kľúčovým faktorom je to, či sa svet profesionálov odváži prijať víziu rodinnej skupiny ako sprievodcu pri zabezpečovaní potrebnej pomoci,*“ zdôraznil **Rob Van Pagée**, implementátor a hlavný metodik Family Group Conference pre Európu, člen boardu International Institute for Restorative Practices, Eigen Kracht Centrale, ktorý tento model práce zaviedol v Holandsku a pomáha ho implementovať vo viacerých európskych krajinách.

Príbuzní a ľudia spätí so životom dieťaťa vytvárajú plán riešenia a preberajú zaň zodpovednosť. „Reakcie rodín po stretnutí bývajú veľmi pozitívne a spontánne. Stretnutia im pomáhajú uvedomiť si svoju úlohu v živote dieťaťa, posilniť spolupatričnosť, ujasniť si možnosti a zároveň aj povinnosti. Najdôležitejšie však je, aby všetci zainteresovaní dodržiavali to, na čom sa v spoločnom pláne dohodli,“ doplnil **Stanislav Kret**, koordinátor SRK v Úsmev ako dar.

Dieťa zostáva v spojení so všetkými dôležitými osobami vo svojom živote aj v prípade, že je z objektívnych dôvodov na nejaký čas nevyhnutné jeho odlúčenie od rodiny.

„Judikatúra ESLP primárne chráni biologickú rodinu s tým, že rodinné putá majú byť zachované s výnimkou prípadov, keď je to úplne nevhodné pre dieťa. ESLP síce priznáva štátom v tomto ohľade priestor pre voľnú úvahu, ale tento nie je neobmedzený. ESLP pritom pripisuje dôležitosť tomu, či vnútroštátne orgány pred umiestnením do náhradnej starostlivosti skúšali aplikovať iné, menej drastické, preventívne a podporné opatrenia a či sa tieto ukázali ako neúspešné. Odobratie dieťaťa do náhradnej starostlivosti by malo byť považované za dočasné opatrenie, ktoré bude ukončené hneď, ako to okolnosti dovoľia a každé vykonané opatrenie musí byť v súlade s hlavným cieľom, ktorým je spojenie biologického rodiča s jeho dieťaťom. A stretnutia rodinného kruhu môžu významne napomôcť naplneniu uvedených cieľov,“ vysvetľuje **JUDr. Marica Pirošíková**, zástupkyňa SR pred Európskym súdom pre ľudské práva.

Viac informácií o fungovaní Stretnutí rodinného kruhu nájdete aj na stránke www.usmev.sk

Úsmev ako dar sa už 37 rokov stará o to, aby deti mohli bezpečne vyrastať v rodinách, ideálne tých vlastných. Vykonáva terénnu sociálnu prácu, posilňuje systémovú svojpomoc širokých rodín, pripravuje a sprevádza náhradných rodičov, buduje centrá pre obnovu rodiny a zariadenia núdzového bývania, poskytuje opusteným deťom oporné vzťahy, naplňuje ich potreby v oblasti voľného času a osobnostného rozvoja, sieťuje kompetentných odborníkov a podieľa sa na tvorbe legislatívnych noriem. Plnohodnotné a harmonické detstvo v kruhu rodiny je nezastupiteľnou hodnotou ako pre každé dieťa, tak pre celú spoločnosť. Táto hodnota si zaslúži našu ochranu a deti, ktorým ju nemôžu sprostredkovať vlastní rodičia, si zaslúžia našu podporu. Programy spoločnosti Úsmev ako dar vznikli a trvajú práve preto, aby im podporu dlhodobo prinášali.